

Załącznik do Uchwały Nr XIII/102/16
Rady Gminy Rypin
z dnia 25 maja 2016r.

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Lipnowska 4
87-500 Rypin***

***SPRAWOZDANIE
Z
DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W RYPINIE***

od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.

**Sporządził:
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Halina Słowik**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się ustaleniami wójta.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie, realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

Wysiłki Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku jak i postanowienia na lata kolejne zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości społeczności lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą jedynie świadczenia finansowe, a staje się narzędziem do budowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego, które jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczyniają się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Świadczenia przyznawane i wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie były finansowane z dwóch źródeł: ze środków rządowych z przeznaczeniem na zadania zlecone i samorządowych z przeznaczeniem na zadania własne.

1. Zadania zlecone gminie obejmowały:

Świadczenia emerytalno-rentowe	99 028,73 zł
Świadczenia rodzinne	2.401.622,71 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 71 świadczeń	71.000 zł
Fundusz alimentacyjny - 803 świadczenia	252.310 zł
Dodatki – pomoc finansowa wraz z kosztami obsługi dla osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych	800 zł
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	84.718,87 zł
Składka zdrowotna	11.390,40 zł
Dodatek energetyczny- 7 rodzin	1 359,39 zł
Karta Dużej Rodziny	442,20 zł
Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze – dla 8 osób	61 921,00 zł
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 5 rodzin	39 000,00 zł

Ogółem zadania zlecone: 3 023 593,30

2. Zadania własne gminy obejmowały:

Dożywianie	862 osoby	319 383,67
Usługi opiekuńcze	13 podopiecz. 11 opiek.	102.617
Zasiłki celowe	328 osób	155 .100
Zasiłki okresowe	203 osoby	399.136
Zasiłki stałe	28 osób	130.404
Składki zdrowotne	50 osób	11.537,74
Domy Pomocy Społecznej	4 osoby	101.881
Prace społecznie użyteczne	15 osób	43 173
Utrzymanie ośrodka	-----	423.042,87

Asystent rodziny	10 rodzin	10 961
Dodatki mieszkaniowe	31 osób	43.859,14 zł
Stypendia szkolne	266 uczniów	299.361 zł

Ogółem zadania własne: 2.040.456,42

Wydatki GOPS w 2015 roku wyniosły: 5 064 049,72

Łącznie w 2015 roku ze świadczeń skorzystało 704 rodzin (w tym 2492 osoby w rodzinach) na ogólną liczbę mieszkańców gminy, która wynosi 7422 osób. Podział świadczeń okresowych ze względu na powody przyznania pomocy kształtował się następująco:

bezrobocie	178 rodzin
niepełnosprawność	15 rodziny
Z tyt. długotrwałej choroby	20 rodzin

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie tut. Ośrodek podejmuje działania wdrożenia procedury „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i innych służb pomocowych. Od stycznia do końca grudnia 2015r., wszczęto 13 procedur „Niebieskiej Karty”, tym samym 13 razy zebrał się Zespół Interdyscyplinarny celem oceny okresowej sytuacji i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, jak również osobom które ją stosują.

W związku z podjętymi działaniami członkowie grupy roboczej spotkali się **19** razy. Zamknięto Procedurę „Niebieskiej Karty” prowadzonych od 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku w **8** rodzinach.

W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone są nieodpłatnie porady, konsultacje przez terapeutów oraz przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie a także przez osoby z GKRPA. Łącznie udzielono ponad 50 porad specjalistycznych. Z pomocy punktu konsultacyjnego skorzystało ponad 30 osób dorosłych.

Zakres udzielonej pomocy:

- dydaktyczna,
- terapeutyczna,
- pomoc społeczna,
- poradnictwo w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych,
- Poradnictwo w zakresie problemów uzależnienia.

W celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 332), w tut. Ośrodku od 01.12.2015 roku pracuje asystent rodziny.

. Asystent rodziny pracuje z rodzinami za ich zgodą w miejscu przez nich wyznaczonym.

Kim jest Asystent rodziny?

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

1. Cele współpracy z rodziną:

Wsparcie rodzin destrukcyjnych w przezwyciężaniu codziennych trudności związanych z opieką i wychowaniem dzieci.

Doprowadzenie do osiągnięcia stabilizacji życiowej rodziny, aby dzieci uniknęły umieszczenia w placówkach opiekuńczych i rodzinach zastępczych.

3. Współpraca na rzecz rodzin z:

- Pracownikami socjalnymi (GOPS Rypin)
- Kuratorami społecznymi oraz zawodowymi
- Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnej i grupami roboczymi GOPS Rypin
- Pedagogami szkolnymi
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie
- Ośrodkiem Zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Opiekę nad chorymi w domu sprawuje **11 opiekunek** - świadcząc usługi w **13** środowiskach ośrodek również świadczy pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Zatrudnionych było **5 rehabilitantów**. Liczba świadczonych usług opiekuńczych ma tendencję wzrostową w stosunku do lat poprzednich. Osoby starsze i obłożnie chore pozostają pozbawione opieki ze strony rodzin i wymagają opieki ze strony Gminy. Podstawowym zadaniem pracowników Ośrodka jest praca socjalna. W terenie pracuje 4 pracowników socjalnych z tut. Ośrodka. Przeprowadzane są wywiady środowiskowe na zlecenie sądów, zakładów ubezpieczeń społecznych, KRUS-u, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i innych instytucji. Wydawane opinie w sprawach rozwodowych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, ustalenia opiekunów prawnych dla osób małoletnich i ubezwłasnowolnionych, wytypowanie kandydatów na rodziców zastępczych.

W codziennej pracy współpracujemy przede wszystkim z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Rypinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Ośrodkiem Zdrowia w Sadłowie i Przychodniami w Rypinie, oraz szkołami z terenu naszej Gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie prowadzi **program Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny**, którego celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, kreowanie jej pozytywnego wizerunku, umacnianie i wspieranie oraz zwiększanie szans rozwojowych, życiowych dzieci wychowujących się w takich rodzinach. W okresie od 01.01.2015r. - do 31.12.2015r., wnioski o Kartę Dużej Rodziny złożyło **33** rodziny, wydano **178** kart w tym **111** kart dzieciom.

W 2015 roku Referat Świadczeń Rodzinnych kontynuował wypłatę zasiłków rodzinnych.

W ciągu roku wypłacono:

1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – **14 466** świadczeń na kwotę **1 461 911,71 zł**
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych w ilości **4056** świadczeń w tym z tytułu:
3. Zasiłki pielęgnacyjne – **2058** świadczeń na kwotę **314 874 zł**
4. Świadczenia pielęgnacyjne – **390** świadczeń na kwotę **465 354 zł**
5. Specjalny zasiłek opiekuńczy – **112** świadczeń na kwotę **50 370 zł**
6. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – **71** świadczeń na kwotę **71 000 zł**
7. Zasiłek dla opiekuna – **211** świadczeń na kwotę **109 113 zł**
8. Składki ubezpieczenie zdrowotne – **28** świadczeń na kwotę **11 390,40 zł**

Ze świadczeń rodzinnych 2015 roku korzystało 488 rodzin.

Referat Świadczeń Rodzinnych realizuje także zadanie dotyczące funduszu alimentacyjnego oraz prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **252.310,00 zł**. Liczba osób uprawnionych do korzystania z funduszu alimentacyjnego w **2015** roku to **65**.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z

pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Rypin w sferze socjalnej.

W związku z powyższym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- zapewnianie schronienia osobom opuszczającym Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie;
- zapewnianie schronienia osobom bezdomnym przebywającym na terenie tut. Gminy;
- Zadanie własne gminy. Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące opłaty skierowanych już mieszkańców Gminy Rypin.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych, prowadzona na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy, dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej, a także analizy zasobów Gminy w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych). W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb

społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.